

ARRASATE UDALEKO OSOKO BILKURARI

Eva Abuin Bideburu andreak, Elkarrekin Arrasate Podemos-Ezker Anitza- Equo Berdeak Udal Taldeko bozeramaileak ondoko mozioa aurkezten dio osoko bilkurari onartua izan dadin:

AEROSOLEI ETA CO2 NEURGAILUAK

AZALPENAK

Azken hilabeteotan, ikerketa zientifiko askok frogatu dute aerosolak direla SARS- CoV-2 birusaren infekzioa transmititzeko biderik garrantzitsuena. Osasuna arautzen duten erakundeek, hala nola CDC-ek edo OMEk berak, denbora luzea behar izan dute aerosolek eragindako kutsatzeen garrantzia aitortzeko, eta, aldi berean, kontzientziazio eskasa eragin dute sektore publikoak, enpresa-sektoreak edo herritarrek gauzatu behar dituzten prebentzio-neurriei buruz.

Orain arte, COVID transmititzeko bide nagusia arnasbidea zela uste izan da, listu- jariakinen eta arnas jariakinen bidez (eztul, doministiku eta abarren bidez), Flüggeren tanta txikien irizpidearekin, edo baita birusa duten gainazalekiko kontaktuaren bidez ere (fomiteak). Hala ere, estatistikek gezurtatu egiten dute uste hori, eta kalkulatu dute kutsatzeen %85era arte aerosolak espazio itxietan luzaroan egotearen bidez gerta daitezkeela, eta gainerakoa tanta txikien bidez gerta daitezkeela zuzenean. Kasu berezietan bakarrik kutsatzen da fomiteen bidez.

Hori guztia dela eta, une honetan prebentzio-planak eguneratzeko aukera hartu behar da kontuan, aerosolez kutsatzea ere saihesteko; izan ere, elementu mikroskopiko horiek SARS-CoV-2 birusa dute, COVIDaren jatorria, eta listu- jariakinen edo arnas jariakinen bidez hedatzen dira, lehen uste zena baino tamaina handiagoarekin, 100 micrarainoko tamainakoak izan daitezkeela eta arnasten dugunean edo hitz egite hutsa egiten dugunean, airean iraun ahal dute ordutan eta ordutan, eta tanta txikiak baino urrunago iritsi ahal dira. Aerosolek ohiko babesak gainditu ahal dituzte, pertsonen arteko distantzia, eskuen garbiketa eta segurtasunezko maskara barne, eta bereziki azken hauek ongi ixteko sistema egokirik ez badute. Neurri horietako batzuk, hala nola ozonoarekin garbitzea edo desinfektatzeko produktu jakin batzuk, kaltegarriak ere izan daitezke, pertsona batzuen osasunean eragin dituzten albo-ondorioekin sortutako onura urriak barematzen badira.

Pandemia hasi zenetik, enpresa-sektoreak ondorio garrantzitsuak jasan ditu, gaixotasunari aurre egiteko prebentzio-neurriak ezarri behar izan direlako, eta hori unean-unean eskuragarri dagoen informazio zientifiko onenarekin egin da. Zerbitzu publikoek ere berez duten gaitasuna murriztu dute. Horregatik, prebentzio hobearen bidez pandemiari aurre egiten lagun dezaketen segurtasun-tresnetako bat da prebentzio-planetan sartzea aerosolek sortutako transmisio-gaitasunaren berri ematen duten eta une honetan egokienak diren segurtasun-neurri guztiak. Eskuen higieaz, maskarez eta pertsonen arteko distantziaz gain, tantaka kutsatzea saihesten baitute, beharrezkoa da une honetan neurri gehigarri batzuk sartzea: aireztapen jarraituko sistemak, gurutzatua eta banatua, ondo zigitatutako maskarak (elastometrikoak) eta CO2aren emaitzak neurtu eta zuzenean erakusten dituen sistema bat.

Gaur egun, ezin da birusa neurtzeko gailurik erabili arnasten den airean, baina, egingarria eta ekonomikoa bada, lokal baten aireztapen-maila zehaztea. Espazio batean zenbat eta pertsona gehiago egon, orduan eta karbono dioxido (CO₂) gehiago isurtzen da, batez ere aireztapen egokirik ez badago. Azken batean, ingurunean dagoen CO₂ mailak SARS-CoV-2 birusarekin kutsatzeko arriskuaren zeharkako adierazle gisa jokatzeko du, kutsatutako pertsona bat egonez gero, eta arrisku potentzialaren adierazle gisa erabil daiteke.

Ingurumenean dagoen CO₂a neurtzea erraza da, eta merkatuan badaude arrazoizko prezioetan homologatutako neurgailuak. Adituek gomendatzen dute segurtasun-atalasea milioi bakoitzeko 700 zati baino gutxiagokoa izatea, SARS- COV-2 birusa kutsatzearen ondoriozko arriskua murrizten laguntzeko. Hori egingarria eta teknikoki inplementatzeko erraza da, bai eraikin publikoetan, bai negozio partikularretan, neurgailuen eta erreproduktzio-gailuez baliatuz, jendeari emaitzen berri denbora errealean emateko, aireari edo airearen hezetan erlatiboari buruzko beste aldagai batzuen gaineko informazioa ematen zaion modu berean.

Aerosolen bidezko transmisioaren prebentzioarako gida eguneratu batek eta COVID neurgailuak erabiltzen ohitzeko kanpaina batek, besteak beste, gure udalerriko lokalen segurtasun objektiboa areagotuko luke, eta, aldi berean, segurtasun indartua emango lieke auzokideei, orain arte egiten genituen gizarte-, ekonomia- eta hezkuntza-erabilera asko berreskuratu ahal izateko normaltasun berri bati berrekiteko.

Gainera, neurri horiek ez lirateke soilik erabilgarriak izango COVIDerako, baita aerosolek transmititutako beste arnas infekzio batzuetarako ere erabil litezke, gripea kasu.

Azaldutakoagatik, honako hauek proposatzen ditugu:

1-Aireztapena sustatu dezala espazio itxietan, eraginkorra izan baita SARS- CoV2arekiko esposizioa murrizteko prebentzio-neurri gisa.

2-Eta, gida eta gomendioen bidez, honako hauek sustatu eta bultzatu ditzala espazio itxietan, hala publikoetan nola pribatuetan (besteak beste, garraio publikoan, ikastetxeetako jantokietan, saltegietan, ostalaritzan, kultura- zentroetan edo lantokietan)

3-Aerosolekiko esposizioa kontrolatzeko neurriak baliatzea, hala nola, besteak beste, CO₂aren kontzentrazioaren metodo zuzena edo pertsona bakoitzeko kanpoko airearen emariaren zeharkako rrietodoa, aireztapen egokia egiten ari dela egiaztatzeko.

4-CO₂aren mailaren neurgailuak, besteak beste, erabiltzea gomendaturiko mailak gainditu eta airearen kalitatea lehengoratzeko behar diren neurriak ezartzeko.

5-Jakitera ematea zein izan daitezkeen espazio itxietan, aerosolekiko esposizioa areagotu dela antzematen denean, airearen kalitatea lehengoratzeko alternatibak.

6- Informazio eguneratua eta beharrezko prebentzio-neurriak sartzeko SARS-CoV-2 infekzioa aerosol bidez transmititzeari buruz, udaleko gidetan edo babesteko protokoloetan.

7- CO₂ neurtzeko eta emaitzak erakusteko gailuak instalatzea eraikin publikoetan eta espazio itxietan ematen diren zerbitzu publiko guztietan, hala nola garraio publikoan.

8- Ostalaritzari eta titulartasun pribatuko beste negozio batzuei laguntzeko udal- planetan beharrezkoak diren informazio- eta prebentzio-neurriak sartzeko, udalerriko tokiko merkataritzan ere segurtasun-maila bera ezarri ahal izateko

ARRASATE UDALEKO OSOKO BILKURARI

Eva Abuin Bideburu andreak, Elkarrekin Arrasate Podemos-Ezker Anitza- Equo Berdeak Udal Taldeko bozeramaileak ondoko mozioa aurkezten dio osoko bilkurari onartua izan dadin:

ARRASATEKO POBREZIA MENSTRUALAREKIN AMAITZEKO MOZIOA

AZALPENAK

Zer da pobrezia menstrual? Honela definitzen da: hilekoaren odol-jarioa jasotzeko produktu egokirik ez izatea, xaboirik eta ur edangarririk ez izatea, eta garbitzeko leku segururik eta saneaturik ez izatea. Gainera, hilekoak berekin gordetzen duen tabua, mito faltsuak eta berekin dakarren estigma gehitzen dira, eta horiek guztiek zaildu egiten dute gai hau premiazko hartzea. Gaur egun, 1.132.495 emakume daude Euskadin (EUSTAT, 2020ko urtarileko datuak). Jakina, horiek guztiak ez dute hilerokoa aldi berean, eta kopuru horretan ez dira sartzen menstruatzen duten trans pertsonak. Baina 12 eta 55 urte bitarteko emakume zisgeneroak kontuan hartzen baditugu, Euskadiko biztanleria osoaren %30 hilekoa izaten ari da hilerokoa.

Hilekoa izatea, gaur egun ere, intimitzat, pribatutzat edo, gehienez ere, "emakumeen gauzatat" hartzen da. Hala ere, soziala, kulturala eta politikoa ere bada. Eta esparru politikoan jarri nahi dugu arreta; izan ere, sistema kapitalista eta neoliberal honek pertsonaren izaera produktiboa baino ez du kontuan hartzen, eta ez ditu bere izaera eta behar fisiologikoak kontuan hartzen, eta alde batera uzten ditu hain naturala den hilekoa eta hari eman behar dizkiogun zainketak Hilekoaren higienarako produktuak premia handiko produktuak dira, nahiz eta ez diren halakotzat hartzen. Egoera honi gehitzen zaizkio desinformazioa, heziketak eza eta hilekoaren inguruan sortutako mitoak, eta horiek direla eta, hedatua dago pobrezia menstrual.

Une honetan, COVID-19aren krisiak eraginda, pobreziaaren atalasearen azpitik dauden pertsonen kopurua hazten ari da, eta gero eta familia gehiagok ez dute diru-sarrerarik jasotzen eta zailtasun handiak dituzte oinarrizko beharrak asetzeko, eta horien artean, pobrezia menstrualari ere erreparatu behar zaio. Izan ere, arazo hori areagotu egin da pandemiaren ondorioz; izan ere, ez da bermatzen behar handiena dutenen artean hilekoaren higie- produktuak banatzea, produktu horiek eskuratzeko oinarrizko beharra ikusezin bihurtzen ari baita.

Ezin da onartu gure lurraldean pobrezia mota hori egon arren, hezkuntza menstrual azpimarratzen duen eta hilekoaren higie- produktuak doan eskuratzeko ahalbidetzen duen politikarik ez egotea. Edo, gutxienez, premia biziko produktutzat hartzea, eta, beraz, aplikatzen zaien BEZa murriztea. Izan ere, produktu horiek eskuratzeko ezintasunak eragin zuzena du menstruatzen dutenen eguneroko bizitzan.

Gure ustez autonomia aurreratua eta berritzailea garenez, gure erantzukizuna pobrezia menstrual hori arintzea izan beharko litzateke, ikasketa-zentro, erakunde edo espazio komun guztietan hilekoaren konpresak, tanpoiak edo hileko-kopak eskuratzeko aukera bermatuz, bai eta herritarrak hilerokoarekin lotutako gaietan sentsibilizatzea eta prestatzea ere.

Ondorioz, Elkarrekin Arrasate Podemos-Ezker Anitza- Equo Berdeak Udal Taldeak ondoko akordioa hartzeko proposatzen dio udalbaltzari

1. Eusko Jaurlaritzari eskatzea ezen, Emakunderekin, arloko adituekin eta gainerako gizarte-eragileekin lankidetzan, egin dezala berariazko azterlan bat Euskadin, al bait lasterren, osasun eta higie ne menstrualari buruz, ikuspegi integral eta intersektional batetik, non jorratuko baitira pobrezia menstrualak eragiten duten askotariko faktoreak, eta zer eragin duen pobrezia menstrualak emakumeen eta kolektibo zaugarrienen bizitzan eta giza eskubideetan. Azterlan horrek diagnostiko gisa baiioko du, eta politika publikoak egiteko gomendioak eta/edo orientazioak jasoko ditu.

2. Eusko Jaurlaritzari eskatzea ezen, azterlan/diagnostiko horretan oinarrituta, beharrezkoa balitz, eta Euskadiko gainerako administrazioekin, gizarte-erakundeekin eta

arloko adituekin elkarlanean, txerta dezala, ohiko plangintzan behar den ikuspegia higie ne menstrualak bermatzeko eta sexu- eta ugalketa-eskubideak egikaritzean pobrezia eta desparekotasuna eragiten dituzten egiturazko faktoreak desagerrarazteko; eta, plangintza horretan, zehaztu daitezela neurriak honako hauek sustatzeko: osasuna; sexu-heziketa integrala; herritarren heziketa eta sentsibilizazioa; eta gorputz-autonomiaren eta sexu- eta ugalketa-eskubideen sustapena, babesa eta defentsa. Erakundeen plangintza zehaztean ohikoa izaten denez, zehaztuko da zer baliabide behar diren eta zer gobernantza behar den plangintza hori garatu eta inplementatzeko, eta ebaluaziorako eta herritarrek plangintza horretan parte hartzeko mekanismoak sartuko dira.

3. Eusko Jaurlaritzari eskatzea ezen, bere eskumen-esparruan, bultza ditzala ekimenak eta babestu ditzala Estatuko ekimen guztiak higie ne menstrualerako produktuen kostua murriztu dadin edo doakoa izan dadin, eta, horretarako, aldeztu dezala produktu horiei BEZ supermurriztua aplikatzea eta produktu horiek erabat doakoak izatea; eta egin dezala txosten bat "zerga arrosa" delakoaren irismenari eta intzidentziari buruz; alegia, Euskadiko merkatuan eta Espainiakoan duen irismenari eta intzidentziari buruz –Espainiako merkaturako Estatuko Gobernuaren organismo publikoek egin beharko lukete–; eta, hala badagokio, egin dezala txosten bat zerga hori ezabatzeke ezar daitezkeen jarduera edo ekintza politiko edo instituzionalei buruz, eta helaraz diezala Eusko Legebiltzarrari.

4- Informazio eguneratua eta beharrezko prebentzio-neurriak sartzea SARS-CoV-2 infekzioa aerosol bidez transmititzeari buruz, udaleko gidetan edo babesteko protokoloetan.

5- CO2 neurtzeko eta emaitzak erakusteko gailuak instalatzea eraikin publikoetan eta espazio itxietan ematen diren zerbitzu publiko guztietan, hala nola garraio publikoan.

6- Ostalaritzari eta titulartasun pribatuko beste negozio batzuei laguntzeko udal-planetan beharrezkoak diren informazio- eta prebentzio-neurriak sartzea, udalerriko tokiko merkataritzan ere segurtasun-maila bera ezarri ahal izateko.